

Bruxelles, 24. svibnja 2019.
(OR. en)

9562/19

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0044(COD)**

JUSTCIV 127
ECOFIN 512
EJUSTICE 83
COMPET 423
CODEC 1129
IA 162

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	9459/19
Br. dok. Kom.:	7222/18 + ADD 1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 + ADD 2 REV 2 + ADD 3
Predmet:	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o pravu koje se primjenjuje na učinke ustupanja potraživanja na treće osobe – izvješće o napretku

I. UVOD

1. Komisija je 12. ožujka 2018. predstavila Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o pravu koje se primjenjuje na učinke ustupanja potraživanja na treće osobe¹ kao dio Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala. Prijedlog se temelji na članku 81. stavku 2. (pravosudna suradnja u građanskim stvarima) Ugovora o funkcioniranju Europske unije i na njega se primjenjuje redovni zakonodavni postupak. Pri predstavljanju njemu je priložena Komunikacija Komisije o pravu koje se primjenjuje na učinke vlasništva u transakcijama vrijednosnim papirima² i procjena učinka³.
2. Cilj Prijedloga jest doprinijeti povećanju broja prekograničnih transakcija potraživanjima i time olakšati pristup financiranju uspostavljanjem jedinstvenih pravila o sukobu zakona na razini Europske unije kojima se određuje koje se nacionalno pravo primjenjuje na učinke ustupanja potraživanja na treće osobe.

¹ 7222/18 – COM(2018) 96 final.

² 7358/18 – COM(2018) 89 final.

³ 7222/18 ADD1 REV 1 + ADD2 REV 1.

3. Navedena svrha Prijedloga jest utvrditi jedinstvena pravila kako bi se odredilo kojim bi se nacionalnim pravom trebalo utvrditi vlasništvo nad potraživanjem nakon što je ono ustupljeno u prekograničnom kontekstu te tako ukloniti pravni rizik i moguće sustavne posljedice na financijskim tržištima. Stoga bi učinak Prijedloga bilo pružanje pravne sigurnosti kojom će se promicati prekogranična ulaganja, pristup jeftinijim kreditima i integracija tržišta. Prijedlog bi ujedno trebao biti usklađen s postojećim instrumentima Unije o pravu koje se primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima, posebice s Uredbom Rim I, Uredbom o nesolventnosti, Direktivom o financijskom kolateralu, Direktivom o konačnosti namire i Direktivom o likvidaciji.
4. Komisija u tom kontekstu kao opće pravilo predlaže da se u situacijama u kojima postoji sukob zakona na učinke ustupanja potraživanja na treće osobe primjenjuje pravo države uobičajenog boravišta ustupitelja. Prema procjeni Komisije tim bi se pravilom olakšalo predviđanje primjenjivog prava s obzirom na to da treće osobe mogu unaprijed utvrditi ustupiteljevu lokaciju. U svrhu prilagodbe potrebama sudionika na tržištu za određene vrste potraživanja (gotovina na računu i potraživanja na temelju financijskih instrumenata) Komisija je predložila dvije iznimke od općeg pravila u kojima će se primjenjivati pravo države ustupljenog potraživanja. Ujedno je u pogledu prava koje se primjenjuje na učinke ustupanja potraživanja na treće osobe u skladu sa sekuritizacijom Komisija predložila odabir između prava države uobičajenog boravišta ustupitelja i prava države ustupljenog potraživanja, kako bi se i velikim i manjim subjektima omogućilo sudjelovanje u prekograničnim sekuritizacijama.

5. Europski parlament donio je 13. veljače 2019. svoje stajalište u prvom čitanju⁴, s 24 amandmana na Prijedlog Komisije, s 546 glasova za, 35 glasova protiv i 62 suzdržana glasa. EP je slijedio Prijedlog Komisije da bi se učinci ustupanja na treće osobe trebali uređivati pravom zemlje u kojoj ustupitelj ima uobičajeno boravište. Zastupnici su izbrisali odredbe Prijedloga kojima se predviđalo da ustupitelj i primatelj mogu odabrati pravo koje će se primjenjivati na ustupljeno potraživanje kao pravo koje se primjenjuje na učinke ustupanja potraživanja na treće osobe s ciljem sekuritizacije.
6. Europski gospodarski i socijalni odbor donio je svoje mišljenje⁵ o Prijedlogu 11. srpnja 2018., a Europska središnja banka dostavila je samoinicijativno mišljenje⁶ 18. srpnja 2018.
7. Ni Ujedinjena Kraljevina ni Irska nisu iskoristile mogućnost predviđenu člankom 3. Protokola (br. 21) uz Ugovore o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde da sudjeluju u donošenju i primjeni predložene mjere. Primjenom Protokola (br. 22) uz Ugovore o stajalištu Danske, Danska ne sudjeluje u donošenju predložene mjere.

⁴ 6217/19.

⁵ 11427/18.

⁶ CON/2018/33. Ugovorima se ne propisuje obveza savjetovanja s ESB-om.

II. RAD U VIJEĆU

8. Vijeće je na sastanku 6. i 7. prosinca 2018. primilo na znanje napredak⁷ na ovom predmetu koji su ostvarila prethodna predsjedništva. Nadovezujući se na rad proveden 2018. predsjedništvo je pripremlilo dva revidirana teksta Prijedloga koje je preispitala Radna skupina za građansko pravo (ustupanje potraživanja), dalje u tekstu „Radna skupina”. Četiri sastanka Radne skupine bila su posvećena ispitivanju tekstova predsjedništva⁸, a posljednji se održao 15. svibnja 2019.
9. Tijekom posljednjih mjeseci Radna skupina ujedno je bila usmjerena na dobivanje pojašnjenja Komisije o financijskim aspektima Prijedloga, a posebice o njegovoj povezanosti sa zakonodavstvom EU-a o financijskim uslugama te drugim međunarodnim i nacionalnim zakonodavstvom koje može biti relevantno za aspekte Prijedloga koji se odnose na tržišta kapitala, kao što su transakcije vrijednosnim papirima. Radnoj skupini u toj su zadaći pomagali delegati iz Radne skupine za financijske usluge. Nadalje, Radna skupina ujedno je, zajedno s Komisijom, razmotrila niz pravnih pitanja koja su iznesena u vezi s Prijedlogom, a neka od njih dovela su do amandmana koje je u svojem revidiranom tekstu predstavilo predsjedništvo.

⁷ 14498/18.

⁸ Najnovija verzija nalazi se u dokumentu ST 7889/19.

10. Glavne odredbe o kojima se raspravljalo u prvoj polovici 2019. su sljedeće:

- a) **Područje primjene (članak 1.):** Radna skupina pozdravila je uključivanje „ugovorne subrogacije” u područje primjene Uredbe kako bi se osigurala usklađenost s Uredbom Rim I⁹. Kada se radi o izuzećima iz područja primjene, nužni su daljnji pregovori o mogućim dodatnim izuzećima, imajući na umu da daljnja izuzeća ne bi smjela ugroziti potpuno postizanje predviđenog cilja Prijedloga, odnosno uklanjanje pravne nesigurnosti koja je trenutačno prisutna u vezi s pravom koje se primjenjuje na učinke na treće osobe u slučajevima prekograničnih transakcija koje uključuju potraživanja.
- b) **Definicije (članak 2.):** u tekstu predsjedništva neke definicije zadržane su onako kako ih je predložila Komisija (npr. „ustupitelj”, „primatelj”, „uobičajeno boravište”, „financijski instrument”), a druge su izmijenjene (npr. „ustupanje”, „potraživanje”, „učinci na treće osobe”, „kreditna institucija”, „gotovina”) kako bi ih se pojasnilo. Nadalje, tekstom predsjedništva obuhvaćene su nove dodatne definicije (npr. „sekuritizacija”, „vrijednosni papiri”). Delegacije i dalje proučavaju definicije.

⁹ Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I), *SL L 177, 4.7.2008., str. 6–16.*

- c) **Primjenjivo pravo (članak 4.):** Radna skupina nastavila je ispitivati opće pravilo koje je predložila Komisija (tj. pravo države ustupiteljeva uobičajenog boravišta) i iznimke od tog pravila (npr. gotovina) s obzirom na njegove prednosti (npr. predvidljivost) i mane (npr. moguća potreba za nekoliko iznimaka kao što su, na primjer, potraživanja na temelju financijskih instrumenata). Neke delegacije predložile su niz dodatnih iznimaka, ali je potrebna dodatna procjena njihove nužnosti i opravdanosti. U tom pogledu, niz delegacija zalaže se za izmjenu općeg pravila (pravo države ustupljenog potraživanja) pri čemu su nužne neke iznimke (npr. faktoring) koje će potpasti pod pravo države ustupiteljeva uobičajenog boravišta pa će u tom kontekstu Radna skupina proučiti prednosti (npr. utvrđivanje prava koje se primjenjuje na učinke na treće osobe i na dužnika u skladu s režimom Uredbe Rim I) i mane (npr. manja predvidljivost) takvog alternativnog općeg pravila. Ispitivanjem se dosad pokazalo da se rasprave o tome koje opće pravilo donijeti i rasprave o području primjene Prijedloga mogu povezati. Stoga bi se istodobno trebala nastaviti temeljita analiza obaju elemenata Prijedloga kako bi se pripremilo stajalište Vijeća.

Tekstom predsjedništva ujedno su se razmotrile primjedbe nekih delegacija u pogledu nužnosti različitog poveznog čimbenika u slučajevima u kojima se registrirano založno pravo nad nepokretnom (hipoteka) i pokretnom (zalog) imovinom upotrebljava kao kolateral u osiguranom kreditiranju. Rasprave o ovom pitanju pokazale su da, iako postoji potreba za različitim poveznim čimbenikom ili, ovisno o rezultatima rasprava, odredbom kojom će se pojasniti da neće biti utjecaja na nacionalno pravo o ovim aranžmanima, ova potreba može postojati samo u situacijama u kojima je kolateral (registrirano založno pravo) pridodan. Nastavit će se ispitivanje ovih pitanja.

- d) **Početak primjene (članak 14.):** rasprave u okviru Radne skupine približavaju se primjenjivosti novog instrumenta na ustupanje potraživanja samo u slučajevima kada je ugovor o ustupanju sklopljen na datum primjene Uredbe ili nakon tog datuma.

11. Radna skupina ujedno je ispitala preostale odredbe¹⁰ Prijedloga koje predsjedništvo nije izmijenilo, ili ih je samo neznatno izmijenilo, u usporedbi s izvornim Prijedlogom Komisije. Za neke od tih odredaba predviđena su pojašnjenja u odgovarajućim uvodnim izjavama.

¹⁰ Opća primjena (članak 3.), područje primjene primjenjivog prava (članak 5.), prevladavajuće obvezne odredbe (članak 6.), javni poredak (članak 7.), isključenje uzvratanja i daljnjeg upućivanja (članak 8.), države s više pravnih sustava (članak 9.), odnos s drugim odredbama prava Unije (članak 10.), odnos s postojećim međunarodnim konvencijama (članak 11.), popis konvencija (članak 12.), klauzula o preispitivanju (članak 13.) te stupanje na snagu i datum primjene (članak 15.).

III. ZAKLJUČAK

12. Iako je tijekom rumunjskog predsjedanja postignut značajan napredak, delegacije i dalje dubinski analiziraju sadržaj Prijedloga i ispituju tekst predsjedništva. Stoga je, uzimajući u obzir složenost Prijedloga, njegov mogući učinak na financijska tržišta i njegov međuodnos s drugim dijelovima prava Unije, potreban dodatan rad na tehničkoj razini prije nego što Vijeće može donijeti političku odluku. S tim ciljem Vijeće očekuje dodatan tehnički doprinos Komisije, uglavnom u pogledu financijskih pitanja iz stavka 9.
 13. U tom kontekstu, Odbor stalnih predstavnika poziva se da Vijeću podnese ovo izvješće o napretku kako bi ga ono primilo na znanje na svojem sastanku 6. i 7. lipnja 2019.
-